

elskværdigt overfor sit Parti at føje til: Det er et Forslag, som for de Konservative nærmest er en Tanke til Eftertanke. Man maa sige, det er en udsøgt Venlighed. Det er vel nok i Almindelighed saaledes, at Partierne her i Rigsdagen tænker over Tingene først og fremsætter deres Forslag bagefter — „Berlingske Tidende“ antyder her, at for det konservative Folkeparti indtræder Begivenhederne i omvendt Orden. Men fordi der ikke kommer noget ud af det i denne Samling, vil det ikke sige, at Forslaget ikke har en Mission i den kommende Tid.

Det ærede Medlem Hr. Drachmann udtalte, at Forslaget havde intet at gøre med Spørgsmaalet: Frihandel eller Beskyttelse, det var ingen Beskyttelsesforanstaltning, men alene en Valutaforanstaltning, Motivet til Forelæggelsen laa alene i Valutasituationen. Den højtærede Statsminister var saa venlig at acceptere denne Forklaring og sige, at han ikke tvivlede om, at det ærede Medlem Hr. Drachmanns Motiver var de af ham angivne, og nu vil jeg gerne være lige saa høflig overfor det ærede Medlem Hr. Drachmanns Motiver, som den højtærede Statsminister var, men det gøres jo en lille Smule vanskeligt for en, naar man den samme Dag, som den ærede Ordfører har udtalt dette, ser, at hans Partifælle Hr. Schovelin skriver i et af Aftenbladene: „Det er ikke, eller i hvert Fald ikke væsentligst, Finanstoldsatserne, det drejer sig om, men netop Beskyttelsestoldsatserne.“ Og han føjer til: Sætserne skal være „tilstrækkelige til at virke som et Hegn, et Læbælte for den indenlandske Produktion“. Jeg vil sige til den ærede Ordfører, at han maa ikke forlange, at Rigsdagen, naar han forelægger et Forslag, hvor der er Tale om en Forøgelse af Beskyttelsen for de forskellige Industrier paa mellem 50 og 75 pCt., ikke skal spørge om Konsekvenserne heraf. Man maa jo dog huske paa, at det usikre er Forslagets Indflydelse paa Valutaen, men det sikre er en uhyre Forøgelse af Toldbeskyttelsen og Toldbeskatningen. Naar Rigsdagen derfor skal behandle Forslaget ud fra den Forudsætning, at det er en udpræget Valutaforanstaltning, er det Rigsdagens Pligt at spørge om dets Virkninger i skattemæssig og beskyttelsesmæssig Henseende. Og jeg skal tillade mig at undersøge disse.

Forslaget fremtræder, maa man sige, som et Led i den Politik, det konservative Folkeparti med det ærede Medlem Hr. Drachmann som Leder paabegyndte et halvt Aars Tid efter, at Statsministeren i Efteraaret 1921 havde fremsat sit store

Toldlovsforslag. Under Behandlingen af dette rejste det konservative Folkeparti Krav om en à jour Føring af Sætserne — det var midt under Industrikrisen. Dette Krav blev afvist af den højtærede Finansminister, men Debatten sluttede dog med, at det ærede Medlem Hr. Drachmann takkede Ministeren for Tilsagnet om at ville gaa til en fordomsfri Undersøgelse af de Tanker, det ærede Medlem havde fremsat. Under Toldlovsbehandlingen i Samlingen 1921—22 var der da ogsaa et Øjeblik, hvor der virkelig syntes at være Mulighed for et Toldforlig med Industrien — ikke gennem Forhandlinger, som førtes her paa Rigsdagen, men gennem de Forhandlinger, som førtes udenfor Rigsdagen og udenfor Folketingets Toldlovsudvalg med den daværende Direktør i Landmandsbanken Hr. Riis-Hansen. Den daværende Formand for Toldudvalget har givet nogle Oplysninger om disse Forhandlinger. Det syntes, som om der et Øjeblik var en Mulighed for et Toldforlig med Industrien; men saa bristede pludselig disse Muligheder. Hvorfor bristede de? Ja, det vides der ikke noget bestemt om. Det ærede Medlem Hr. N. P. Jensen har for kort Tid siden givet den Forklaring paa et Møde i Jylland, at de bristede, fordi det ærede Medlem Hr. Pinstrup i Spidsen for Landbrugsraadet kom trampende ind i den Forhandling som en Hund i et Spil Kegler. Jeg vilde jo aldrig have brugt en saa smagløs Vending overfor et saa værdigt Medlem af dette Ting som det ærede Medlem Hr. Pinstrup, men det er dog ikke usandsynligt, at Forholdet ligger saadan, og er det Tilfældet, vil jeg sige, at jeg tror for en Gangs Skyld, at det ærede Medlem Hr. Pinstrup har gjort en god Gerning.

Fra det Øjeblik disse Forhandlinger var bristet, gik det ærede Medlem Hr. Drachmann og hans Parti i Virkeligheden ind i en helt ny Taktik paa Toldpolitikken Omraade. Det ærede Medlem brugte herefter ved enhver Lejlighed sin Indflydelse til at hindre Toldlovsforslagets Gennemførelse. Hvad gik Taktikken ud paa? Jeg tror, man kan fremstille det omtrent saadan: Den højtærede Finansminister og det ærede Medlem Hr. Drachmann fandt hinanden paa et nyt Grundlag og til begges Glæde. Den højtærede Finansminister manglede Penge, og det ærede Medlem Hr. Drachmann manglede Toldbeskyttelse. Og saa kunde jeg tænke mig, at den højtærede Finansminister har sagt til det ærede Medlem Hr. Drachmann: Nu kalder vi en Række af de Varer, du ønsker Toldbeskyttelse paa, for Luksusvarer og siger